

BİR ÇEVİRİ İNTİHALI:

“SÜNNETİ ANLAMADA YÖNTEM” ADLI ÇEVİRİ
NASIL İNTİHAL EDİLDİ?

Prof. Dr. Bünyamin ERUL

Ankara Üniversitesi
İlahiyat Fakültesi

1989 yılında hadis sahasında doktora öğrencisi olmuştum. Aynı yılın sonunda Milli Eğitim Bakanlığı'nın verdiği araştırma bursu ile bir yıllığına Kahire'ye giderken, içimden 'Hadis-Sünnet ile ilgili değerli bir kitap neşredilse de onu Türkçeye çevirsem' diye geçirmiştim. Allah'a hamdolsun bu temennim gerçekleşti. Zira Prof. Dr. Yusuf el-Karadâvî Hocamız 1990 yılı ortasında "*Keyfe Neteâmel Maa's-Sünneti'n-Nebeviyye? Meâlim ve Davâbit*" adlı kıymetli kitabını neşretti. Kitabı neredeyse bir solukta okudum ve tam da beklediğim gibi bir kitap olduğunu gördüm. Kahire'nin dayanılmaz yaz sıcaklarında bu eseri çevirmeye başladım. Türkiye'ye döndüğümde, Kayseri'den bu eserin kadrini farkedenden Rey Yayıncılık benimle irtibata geçti ve söz konusu tercümeyle 1991 yılında yayınladı.

Türkçe'ye kazandırdığımız bu değerli kitabından bir yıl sonra Karadâvî'nin sünnet ile ilgili başka bir kitabı daha yayınladı: "*el-Medhal li Dirâseti's-Sünneti'n-Nebeviyye.*" *Mektebetu Vehbe* tarafından Kahire'de neşredilen bu kitabı da alıp heyecanla incelediğimde gördüm ki yazar bu yeni kitabında, "Sünneti Anlamada Yöntem" adıyla tercüme ettiğimiz önceki kitabın sadece bir kısmını çıkartıp, başına sünnete giriş mahiyetinde seksen sekiz sayfalık yeni bir bölüm koymuştu. İki kitap arasındaki farklı kısmı da tercüme etmeyi düşündüm. Böylece bir yandan kapak ismindeki değişiklik hariç hemen hemen aynı kitabın ikinci kez tercüme edilmesini önlemeyi amaçlarken, diğer yandan da oldukça faydalı gördüğümüz bu farklı girişi de çevirerek "Sünneti Anlamada Yöntem" adlı tercümemizin başında neşretmek suretiyle iki kitabı bir araya getirdim. Neticede çevirinin ikinci baskısı iki kitabın birleştirilmiş şekli olarak yayınladı.

Daha sonra, Amman'da düzenlenmiş olan Sünnet Sempozyumunda, Karadâvî'nin "*el-Cânibu't-Teşrîi fi's-Sünneti'n-Nebeviyye*" başlığıyla sunmuş olduğu çok kıymetli bilgiler içeren tebliğini de tercüme ettim ve bunu da "Sünnetin Yasal Yönü" başlığı altında Sünneti Anlamada Yöntem adlı çevirinin üçüncü baskısına ilave ettim. Neticede, Karadâvî'nin Sünnetin anlaşılmasına ilişkin üç farklı çalışmasını tek bir kitap olarak okuyucularımıza sunmuş olduk. Çeviri bu haliyle defalarca basıldı ve birçok İlahiyat Fakültesinde öğrencilere ders kitabı olarak da tavsiye edildi. Fakat iki binli yıllarda Rey Yayıncılık hem el değiştirdi, hem de yayınevinin adı aktif yayıncılık oldu. Çeviri, haberim olmaksızın benim isimle iki yıl önce bu defa *Yeni Zamanlar Yayınevi* tarafından yayımlandı. Rey Yayıncılığın sahibiyle görüşüğümde, bir defaya mahsus basılmasına izin verdiklerini belirtti.

Geçen yıl İstanbul'dan bir meslektaşım "Sünneti Anlamada Yöntem" adıyla bir çevirinin yayımlandığını ve benim adımın orada hiç geçmediğini haber verdiğinde önce şaka yaptığımı düşündüm. Sonra sözkonusu çeviriyi gördüğümde, verilen haberin şaka olmadığını anladım. Bizim çeviri, Karadâvî'nin eserlerinin Türkçe'de tercüme ve yayın haklarını elde eden Nida Yayıncılık tarafından, üst kapağında "Eksiksiz tam metin" uyarısı ve "Notlar ilaveli çeviri Hanifi Akın" imzası ile yeni bir çeviriymiş gibi piyasaya

sürülmüştü. Üstelik hem eserin çevirisinde benim kullandığım “Sünneti Anlamada Yöntem” adı, hem de benim oluşturduğum üç eseri bir arada aynen kullanarak! Yayımlanan bu nüshayı incelediğimde adı geçen şahsın, “Sünneti Anlamada Yöntem” adlı çevirimi internetten indirdiğini ve bazı kelimeleri eş anlamlılarıyla değiştirerek kendine mâl ettiğini farketmem zor olmadı! Yani açıkça benim aylarca uğraştığım, emek vererek yaptığım çeviri intihal edilmiş, diğer bir ifadeyle çalınmıştı! Üstelik önsözünde şahsıma birkaç hususta da ithamlarda bulunulmuştu!

İşte bu yazıda, ilk önce şahsıma yöneltilen bu haksız ithamlara cevap verilecek, sonra bir çevirinin nasıl çalındığına dair “Sirkat Yöntemi” birçok delillerle ortaya konulacak, ardından da, Hanifi Akın’ın kendi çevirdiği yerlerden örnekler verilerek Arapça bilmediği ispat edilecektir.

Öncelikle belirtmeliyim ki, ülkemizdeki hadis okuyucuları beni neşrettiğim bu ilk çevirimle tanıdılar. Kıymetli bir eser olması sebebiyle çalışma gerçekten büyük ilgi gördü. Bana göre çevirimin sadece iki kusuru vardı. İlki, henüz doktora öğrencisiydim ve bu benim ilk tercüme tecrübem idi ve eleştirisi alma endişesiyle “lafza bağlı” bir yöntem izlemiştim. İkincisi, çeviri Türkiye’den ve Türkçeden bir yıl uzak kaldığım, Arapçanın zihnimde daha ağır bastığı bir dönemde gerçekleşmişti. Pek somut hata yoktu belki ama, çeviride kullandığım dilin akıcı olduğu söylenemezdi. Aslında bu iki kusuru telafi etmek için hep bir fırsat beklemiştim. Ancak aktif yayıncılığı bırakan Rey Yayınevinin bu konuda bana hiç dönmemesi, çevirinin uzun yıllardır bu haliyle kalmasına ve neticede piyasadan çekilmesine yol açtı. Neticede işbu intihal olayı bizi tekrar harekete geçirdi ve Allah’a hamdolsun eseri, âdeta yeniden çevirerek yayıma hazırladık ve yaptığı hatalı yayını telafi etmek isteyen Nida Yayıncılık tarafından Ekim 2009’da bizim imzamızla tekrar yayımlandı. Bu girizgâhtan sonra sözkonusu intihal çevrinin eleştirisine dönebiliriz.

I. Şahsımıza Yöneltilen İthamlar:

Burada önce şahsıma yöneltilen ithamları cevaplamak istiyorum:

1. Kapakta yer alan “Eksiksiz TAM METİN” ifadesi, sanki biz eseri çevirirken bazı yerleri atlamışız, eksik çevirmişiz de, işbu yeni çeviride bu eksiklik giderilmiş gibi bir intiba vermektedir.
2. “Bu eserin daha önce yapılan tercümesi takdire şayan olması ve o dönemin ihtiyacını belli ölçüde karşılamasına rağmen; tercümede, konunun anlaşılmasında önemli bir yeri olan alt başlıklara gereği kadar yer verilmemiş ve yeterli oranda tahriç yapılmamıştır. Bazı yerlerde tercüme sıkıntılarına da rastlanmaktadır” denilmektedir. (s. 13)

Herşeyden evvel burada, Yayınevinin ve benim adımın dahi zikredilmemesi manidârdır. Bunun sebebi, ya birilerinin iki çeviriyi karşılaştırması korkusu, ya utanç veya kompleks olmalıdır. Şayet önceki çeviri “takdire şayan” idiyse, yeniden çevirilmemesi, bazı yerlerde tercüme sıkıntılarına rastlanmaktaysa en azından bunların gösterilmesi ve aynen veya çok basit rutüşlerle alınmaması gerekirdi.

“Alt başlıklara gereği kadar yer verilmemiş” ifadesi apaçık bir iftiradan ibarettir. Zira yıllardır aldığımız ilmi ve akademik terbiye ve sorumluluk bilinci, böyle bir şey yapmaya asla izin vermez. Kaldı ki biz, yaptığımız çeviride bizzat yazar koymadığı halde bazı yerlere alt başlıklar koyma ihtiyacı duyduk. Ne güzel bir tevafuktur ki, sonraki baskılarda Karadâvî Hoca da oralara benzer başlıklar koydu. Bize yöneltilen bu ithamın aksine, biz çeviride kendiliğimizden bazı başlıklar atmışız:

Sözgelimi bizim kullandığımız baskıda (s. 103), 14. baskıda yer alan “**Hadîsu İsbâli’l-İzâr**” başlığı bulunmamasında rağmen, biz s. 180’de ilgili kısma kendiliğimizden “Elbisenin Uzatılması İle İlgili Hadisler” başlığını ilave etmişiz.

s. 129'daki "**Hadîsu'l-Buhârî fî Zemmi'l-Mihrâs**" başlığı benim kullandığım baskıda (s. 108) bulunmamaktadır ve bu konuyla ilgili ara başlık "Ziraatla İlgili Hadisler" şeklinde tarafımızdan konulmuştur. Daha sonra Karadâvî Hoca da buraya bir ara başlık konulmasını uygun görmüştür. Ancak, bizim çeviriyi internetten alan Akın, Karadâvî'nin başlığını çevireceğine, s. 184'ten bizimkini almayı tercih etmiştir.

Diğer bir husus da, Karadâvî Hoca'nın sonradan atmış olduğu yeni alt başlıkların çevirisindeki yanlışlıklardır. Akın'ın yeni başlıkları bu kadar hatalı çevirmesi, onun çevirideki yetersizliğinin açık bir ispatıdır:

s. 105'deki "**Hutûratu hâze'l-Hadîs**" başlığı, s. 256'da "Bu Hadisin Çizdiği Sınırlar" diye çevrilmiştir. Oysa yine diğer bir başlıkta yer alan "**Hutûratu**" ifadesi bizden alındığı için s. 34'te "Tehlikesi" şeklinde doğru tercüme edilmiştir.

s. 124'teki "**Femâ'l-Murâdu bi'l-Müsbili hunâ?**" başlığı, s. 279'da "Burada "Uzatmakla" Kastedilen Şey Nedir?" şeklinde çevrilmiştir. Oysa "**el-Müsbil**" "Uzatmak" değil, "Elbisesini Uzatan" demektir.

s. 153'teki "**Vücûdu Nisâbeyni li'n-Nükûd**" başlığı, "Tesniye" bahsinden bile habersiz olan Akın tarafından s. 315'te "Nakit Paralar İçin Nisap Miktarının Varlığı" şeklinde yanlış çevrilmiştir.

Karadâvî Hoca, son baskılarda bazı başlıklarda değişiklikler yapmıştır. Akın, 14. baskıdaki bu değişiklikleri çevirmek yerine, bizim çeviriyi kullanmıştır:

s. 87'deki "**Fetvâ İbn Hacer el-Heysemî: Men'u'l-Hutabâi'l-Muhallifne fi'l-Hadîs**" başlığı, s. 230'da "İbn Hacer el-Heysemî'nin Fetvası" şeklinde bizim baskıdaki kadarıyla çevirilmiş, 14. baskıda yer alan "**Men'u'l-Hutabâi'l-Muhallifne fi'l-Hadîs**" kısmı çevirilmemiştir. Oysa bizim kullandığımız baskıdaki başlık sadece "**Fetvâ İbn Hacer el-Heysemî**" şeklindedir.

s. 103'teki "**Min Fıkhi'd-Dâyeti Ellâ Yuhaddise'n-Nâse Bimâ Yüşkilu Aleyhim**" başlığı, s. 251'de "Davetçide Olması Gereken İnce Kavrayış" şeklinde yine bizden (s. 158) alınmıştır. Oysa bizim kullandığımız baskıdaki başlık sadece "**Min Fıkhi'd-Dâyeti**" şeklindedir. Bu da göstermektedir ki Akın, 14. baskıyı çevirmek yerine, bizim çeviriyi internetten indirmeyi tercih etmiştir.

s. 105'teki s. 129'daki "**Hadîsu'l-Buhârî: Enne Külle Zemenin Şerrün Mimmâ Kablehû**" başlığı, s. 255'te "Buhârî Hadisi: "Her Gelen Zamanın, Bir Öncekinden Daha Kötü Olması" şeklinde çevrilmiştir. Bu çeviri, Türkçe hatasıyla Akın'a aittir. Zira her ne sebeptense internetteki bizim çeviride bu başlık yer almamaktadır. Oysa bizim kullandığımız baskıdaki başlık "**Hel Küllü Zemenin Şerrün Mimmâ Kablehû?**" şeklindedir ve biz onu "Gelen Her Zaman, Öncesinden Daha mı Kötüdür?" şeklinde çevirmişiz. (s. 160)

Şu halde biz, kitabın birinci baskısını kullandığımızı açıkça belirttiğimiz için, Yusuf el-Karadâvî'nin daha sonraki baskılarda kitabına ilave ettiği kısımlardan sorumlu tutulamazdık. Bu nedenledir ki "Eksiksiz TAM METİN" ifadesi yerine "Yazarın yeni ilaveleriyle" şeklinde yazılması daha münasip olurdu.

Kaldı ki "Eksiksiz TAM METİN" iddiasını taşıyan ve bizi bazı yerleri atlamakla itham eden bu çeviride kitaba sonradan ilave edilen kısımlardan birçok yer atlanmıştır:

s. 31'de "Kolaylaştırıcı Bir Yöntem" başlığından sonraki 2. cümle atlanmıştır.

s. 32'de yer alan "Yine O, mescide işeyen bedeviye hücum etmek istediklerinde ahabına şöyle demişti: "Siz kolaylaştırıcılar olarak gönderildiniz, zorlaştırıcılar olarak değil!" cümlesi atlanmıştır.

s. 47'de yer alan "Uydurma Hadisler Savunulamaz" şeklindeki bir başlık atlanmış. s. 178.

- s. 60'da yer alan "Bazı Hadisler Karşısında Hz. Âişe'nin Konumu" şeklindeki bir başlık atlanmış. s. 159.
- s. 122'deki 4 satır s. 277'de atlanmış, çevrilmemiştir.
- s. 132'deki 6 satır s. 289'da atlanmış, çevrilmemiştir.
- s. 157'deki 3 satır s. 322'de atlanmış, çevrilmemiştir.
- s. 189-190'dan 5 satır s. 364'te atlanmış, çevrilmemiştir.
- s. 199'da "Kelimeleri ve Cümleleri Yorumlarken Araştırma Yapmanın Gereği" şeklindeki başlıkla 6 satır, s. 200'de 19 satır yani iki sayfaya yakın uzunca bir kısım atlanmış, çevrilmemiştir.

İkinci olarak "yeterli oranda tahriç yapılmamıştır" sözüyle tercümede gerekli dipnotlar düşmediğimiz söylenmektedir. Oysa Karadâvî Hoca bu kıymetli eserinde, naklettiği birçok rivayet için dipnot düşmediği için, pekçok yere bizim yeni dipnotlar düşmemiz gerekti ve bunu da "Mütercimim Notu" ile 3. baskının önsözünde açıkça ifade etmiştik. Bu ithamdan sonra çevirideki dipnotları saydığımda gördüm ki, Karadâvî Hoca'nın düşüğü toplam dipnot sayısı 255 iken, benim düşüğüm dipnot sayısı 341'e ulaşmıştır.. Bunun anlamı, mütercim, dipnotlara yazardan daha fazla emek vermiş ve kaynağı verilmeyen bütün hadisleri dipnotlarda göstermiştir. Üstelik aşağıda açıkça ispatlayacağımız gibi, adı geçen şahıs, Karadâvî'nin koymayıp da benim düşüğüm pekçok dipnotu aynen almıştır.

II. Çevirinin Çalıntı Olduğunun İspatı:

Bu çevirinin bizden çalıntı olduğunu birkaç yönden ispatlayabiliriz:

1. "Sünneti Anlamada Yöntem" adlı başlık, benim koyduğum bir başlıktır. Yukarıda da zikrettiğimiz gibi Karadâvî'nin eserlerinin adları farklıdır.
2. Karadâvî, üç çalışmasını bir arada neşretmiş değildir. Üç çalışmayı birleştirmek benim kişisel teşebbüsmüdür.
3. Çevirinin internetten indirildiğini, çevirinin çalıntı olduğunu gösteren birçok delil bulunmaktadır. Bunun nasıl yapıldığını birkaç örnekle gösterecek olursak, vereceğim ilk pasaj, benim çevirim (B.E), ikincisi ise (H.A) çalıntıdır. İki metin arasında yapılan değişikliklerin altını çizmem yeterlidir:

B.E: "Hamd, âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. O, bize, din olarak İslâm'ı, peygamber, rehber ve resul olarak Hz. Muhammed'i (s.a.v.) seçmiştir. O'nu bütün insanlara Hakk ile müjdeleyici ve uyarıcı; resullerin gönderilmeyip, sapıklığın yayıldığı fetret dönemini aydınlatıcı bir nur olarak gönderdi. (s. 1)

H.A: "Hamd, âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. O, bize, din olarak İslâm'ı, nebi, rehber ve resul olarak ise Hz. Muhammed'i (s.a.v.); bütün insanlara Hakk ile müjdeleyici, uyarıcı ve Allah'a davet edici; resullerin gönderilmeyip, sapıklığın yayıldığı fetret dönemini aydınlatmak üzere bir nur olarak gönderdi. (s. 23)

B.E: "İşte bunu gerçekleştirebilmek için Enstitümüz bu alandaki çalışmalarına aşağıda Özetlenen şekilde bir taslak çizmiştir:

- 1- Hadîs ve Usûl çalışmalarındaki gerekli titizliğin, ele alınmış tarihi problemlerden, henüz ele alınmamış problemlere kaydırılması yönüne gitmek." (s. 4)

H.A: “İşte bu düşünceyi gerçekleştirebilmek için, bu alandaki çalışmalara aşağıda özetlenen şekilde şöyle bir taslak çizmiştir:

1- Hadîs ve Usûl çalışmalarındaki gerekli titizliğin, ele alınmış tarihî problemlerden, henüz ele alınmamış problemlere kaydırılması yönüne gitmek. (s. 27)

B.E: 2- Çeşitli branşlardaki ilim adamı ve araştırmacıların, sünneti kolayca öğrenmelerine yardımcı olmak için, sünnet alanında araştırma yapan araştırmacıları bu alanda bilgisayardan faydalandırmaya yönlendirmek. Nitekim enstitümüz bu amacı gerçekleştirmek için bu alandaki çalışmalardan bir çoğunu desteklemektedir.

3- Konularına göre sünneti tasnife özen göstermek. Sünneti yalnızca fikhî bilgi için bir kaynak edinmekle yetinmeyip, onu bütün çeşitleriyle insanî ve içtimaî bilgiler için de kaynak olarak ele alma hedeflerimizi gerçekleştirmek üzere bu meyandaki faydalı ilmî metodlardan istifade etmek. (s. 4-5)

H.A: 2- Çeşitli branşlardaki ilim adamı ve araştırmacıların, sünneti kolayca öğrenmelerine yardımcı olmak için, nebevî sünnet alanında araştırma ve inceleme yapanları bu alanda bilgisayardan faydalandırmaya yönlendirmeye çalışmak. Nitekim enstitü, bu amacı gerçekleştirmek için bu alandaki çalışmalardan bir çoğunu desteklemektedir.

3- Konularına göre sünneti sınıflandırmaya özen göstermek. Sünneti sadece fikhî bilgi için bir kaynak edinmekle yetinmeyip, onu bütün çeşitleriyle insanî ve toplumsal bilgiler için de kaynak olarak ele alma hedeflerimizi gerçekleştirmek üzere bu alandaki yararlı görülen bilimsel metodlardan yararlanmak. (s. 27-28)

B.E: “Kadınların Kabirleri Ziyareti ile İlgili Hadîsler

Kadınları kabirleri ziyaretten men eden hadîslerden biri, Ebu Hureyre'nin şu hadisidir: "Rasulullah (sav) kabirleri ziyaret eden kadınlara lanet etti." Bunu Ahmed, İbn Mâce ve Tirmizi rivayet etmiş ve "hasen-sahihtir" demişlerdir. Yine onu İbn Hıbban da Sahih'inde rivayet etmiştir.” (s. 191-192)

H.A: “Kadınların Mezarları Ziyaret Etmesi ile İlgili Hadisler

Kadınları mezarları ziyaret etmekten men eden hadislerden biri, Ebu Hureyre (r.a)'ın naklettiği şu hadistir: "Nebi (s.a.v.) kabirleri ziyaret eden kadınlara lanet etti." Bu hadisi Ahmed, İbn Mâce ve Tirmizî rivayet etmiştir. Tirmizî der ki "Bu hadis, hasen-sahihtir" demişlerdir. Yine İbn Hıbban da bu hadisi Sahih'inde rivayet etmiştir.” (s. 293-294)

Hadisin aslında “**Enne Rasulallah (sav) nehâ...**” geçmekte ve biz de bunu "Rasulullah (sav)..." şeklinde çevirmişiz. Ancak bizim çeviriyi internete yükleyenler aceleyle "Nebi (s.a.v.)" şeklinde girdikleri için, çeviriyi oradan çalan Akın, elindeki 14. baskıdaki metne dahi bakma ihtiyacı hissetmemiştir. İz bırakmamak için “kabir” kelimesini “mezar” ile değiştirmişse de yine de yakalanmıştır!

Kitapta olmayıp da bizim ilave ettiğimiz dipnotlar bizden aynen alınmıştır:

s. 103'te düştüğümüz "İbnu'l-Kayyim el-Cevziyye, er-Rûh, s. 98-99, Mısır, 1979", Karadâvî'nin 14. baskısında olmadığı halde, Hanifi Akın s. 169'da bizden aynen almıştır: "İbn Kayyim, er-Rûh, s. 98-99, (Mısır 1979)

s. 117'de çift yıldızla düştüğümüz dipnot şöyledir:

"Hz. Aişe'nin bu tür itiraz ve tashihlerine dair bir çok haberi, Bedruddin ez-Zerkeşi, **"el-İcabe fime'stedrakethü** Aişe ale's-Sahabe" adlı kitabında toplamıştır."

Karadâvî'nin 14. baskısında olmayan bu bilgiyi Hanifi Akın s. 194'te hafif değiştirerek bizden almıştır:

"Bedruddin ez-Zerkeşi, **"el-İcâbe fime's-tedrakethu** Âişe ale's-Sahâbe"de bunları derlemiştir."

Ancak Zerkeşi'nin bu eserinin ismini orada ben yanlış verdiğim gibi, Akın da aynen yanlış geçmiştir. Zira daha sonra hem Arapçasını, hem de çevirisini yayımladığım bu eserin ismi "el-İcâbe fime'stedrakethü" değil; **"el-İcâbe li İrâdi me'stedrakethü Âişe ale's-Sahâbe"** dir ve Akın kendi oluşturduğu kaynakçasında bunu doğru vermiştir. (s. 486)

Akın'ın benim yanlışımı tekrarlaması, bir tesadüf değil, internetten aynen indirerek intihal ettiğinin açık bir delilidir.

s. 195'te düştüğümüz (c) dipnotu şöyledir:

B.E: "Şevkânî, a.g.e de: "Abdürrezzak ve Beyhâki'nin İbn Abbas'tan rivayet ettikleri..." demektedir. (c. 6, s. 197). Abdürrezzak yerine dizgi hatası olarak mı Abdülberri denilmiştir, yoksa, müellifimiz ayrıca İbn Abdilberri'e mi işaret etmiştir, bilmiyoruz.

H.A: "Şevkânî, Neylu'l-Evtâr, VI. 197'de: "Abdülberri" yerine "Abdürrezzak" ifadesi yer almaktadır. Burada dizgi hatası olarak mı, "Abdürrezzak" yerine "Abdülberri" denildi, yoksa yazarın burada bununla İbn Abdilberri'e mi işaret ettiğini bilmiyoruz." (s. 298, 719. dipnot)

İçinde iki beyitin bulunduğu şu kısmı biz şöyle çevirmişiz:

B.E: "Nitekim Ali (k.s.) şöyle demiştir: "Kalplerin aldatması, yüz hatlarında ve dil yalpalamalarında ortaya çıkar." Hatta bir şair şöyle söylemiştir:

Gösterecektir içindekileri riya elbisen
Sanki çıplaksın sen, şayet onu giyersen

Bu şairden daha önceleri Züheyr, Ka'be'ye asılan bir şiirinde şöyle demektedir:

Yapmacık her ne huy bulunsa bir kimsede
Bilinir, hali onu insanlardan gizlese de. (s. 90)

H.A: "Nitekim Ali (r.a.) şöyle demiştir: "Kalplerin aldatması, yüz hatlarında ve dil yalpalamalarında ortaya çıkar." Hatta bir şair de şöyle demiştir:

Gösterecektir içindekileri riya elbisen
Sanki çıplaksın sen, eğer onu giyersen

Zübeyr, bu şairden daha öncesinde Ka'be'ye asılan bir şiirinde şöyle demektedir:

Yapmacık her ne huy bulunsa bir kimsede

Bilindir, hali onu insanlardan gizlese de. (s. 142)

Metinde geçen şahsın ismi Züheyr'dir. Ancak Akın bunu internetten indirdiği için internetteki tarama hatasında olduğu gibi "Zübeyr" şeklindeki yanlış aynen nakletmiştir.

Aynı durum, "Has'am" olması gereken yer isminin (s. 248), s. 308'de "Hassân" olarak verilmesinde de söz konusudur. Bunlar da, çevrinin internetten inidirdiğinin en bariz delilleridir.

B.E: Her ne kadar, Arap, bunu yaratılıştan (beri konuşarak) biliyorsa da, öteki de bunu öğretimle bilmektedir. Nitekim bir a'râbî şöyle demiştir:

Dilini geveleyip duran bir nahivci değilim
Ama ana dilim Arapça, söyler ve i'râb ederim! (s. 239)

H.A: Her ne kadar Arap bunu yaratılıştan beri konuşarak biliyorsa da, öteki de bunu öğretimle bilmektedir. Nitekim bir bedevî şöyle demiştir:

Dilini geveleyip duran bir nahivci değilim.
Ama ana dilim Arapça, söyler ve i'râb ederim! (s. 354)

Yukarıda zikrettiğimiz Arapça üç beyti, iki farklı mütercimim aynı kelimelerle, aynı kafiye, vurgu ve kurgularla çevirmesi imkansız olduğuna göre Akın'ın, çeviriyi bu şiirlerle birlikte bizden aldığı hiç tereddüt edilmeyecek kadar açıktır.

Bizi yeterli tahriç yapmamakla suçlayan Akın, Karadâvî'nin 14. baskısında da bulunmadığı halde bizim düştüğümüz birçok dipnotu bizden ya aynen almış, yahut hafif değiştirerek, hadis numarasını ilave ederek koymuştur. Birkaç örnek verecek olursak:

- s. 207-208'de 483-488 arası dipnotlar, benim s. 128-129'da düştüğüm dipnotlardır.
- s. 227'de 529-536 arası dipnotlar, benim s. 138'de düştüğüm dipnotlardır.
- s. 229-230'daki 539-545 arası dipnotlar, benim s. 140'da düştüğüm dipnotlardır.
- s. 296-297'deki 706-713 arası dipnotlar, benim s. 193-194'te düştüğüm dipnotlardır.
- s. 298-299'daki 720-722 arası dipnotlar, benim s. 195'te düştüğüm dipnotlardır.

Akın, akademik disiplinden geçmediği için, yazarın dipnotlarıyla, kendi dipnotları arasında ayırt edici bir şey kullanmamış, böylece çeviride kargaşa doğmuştur. Örneğin, s. 363'te Karadâvî'nin Mesîh Deccâl ile ilgili yazdıklarına Akın tarafından 848. dipnotta eleştiri yöneltilmektedir ve dikkatsiz bir okuyucu, bunları karıştırabilir.

III. Akın'ın Arapça Bilmediğinin İspatı:

Hanifi Akın'ın kendi tercüme ettiği yerlere hızlıca bir göz attığımızda açıkça gördük ki, bu cesur çevirmen kesinlikle Arapça bilmemektedir! Bunu göstermek için Keyfe Neteâmel...'in 14. baskısındaki ilave yerlerde gördüğümüz fahiş hatalardan birkaçını zikretmemiz yeterli olacaktır.

s. 29'daki "el-Âlimu, yebzülü min ilmihî, ve'l-ğaniyyü yebzülü min mâlihî..." şeklindeki basit cümleyi inanmayacaksınız amma, büyük mütercim (!) şöyle çevirmiş:

"Dünya bilgisini harcıyor, zenginlik malını tüketiyor..." (s. 155)

Yazı harekeli olmayınca, “el-Âlimu” kelimesini “el-Âlemu”; “ve’l-ğaniyyü” kelimesini de “ve’l-ğînâ” diye okumuş olmalı!

s. 29’daki “...Yes’â bi zimmetihim ednâhüm, ve yecirrü aleyhim aksâhüm, ve hüm yedün alâ men sivâhüm...” şeklindeki hadisten alınan ibareyi şöyle çevirmiştir:

“Kişi, insanların en aşağı seviyesinde olmasına rağmen kendisine verilen sorumluluğu almaya koşar ve onların en geride olmasına rağmen onları arkası sıra sürükler. Müminler, kendilerinin dışında kalanlara destek durumundadır.”

Sadece bu cümlelerin çevirisi bile Akın’ın hiç Arapça bilmediğini göstermeye kafidir.

Kitabın isminde de yer alan “Teâmele alâ” fiili, bizim mütercimim dilinde bakın nasıl kılıktan kılığa girmekte: Karadâvî’nin 14. baskıya yazdığı önsözde s. 7’de “Lihâzâ kâne’t-teâmülü maahâ farîzatun alâ’l-müslimîn” ifadesi, “İşte bu sebeptendir ki, ... sünneti anlama her müslümana farzdır” şekline; s. 29’daki “Lâ yeteâmelü maa’n-nâs” ifadesi ise, “İnsanları, (meleklerle) bir tutmaz” şekline dönüşüyor. (s. 155)

s. 30’daki “Ve râat es-sünnetü za’fe’l-insâni, fe ebâhat lehû’z-zarûrâti inde vukûi’l-mahzûrâti” ifadesi: “Sünnet, insanın zayıflığını ortaya koymaktadır. Çünkü yasakların meydana gelmesi halinde zaruretler o kişiye mubah olmaktadır.” (s. 157)

s. 34’teki “Ve nehâ ashâbehû ani’l-visâli fi’s-savmi rifkan bihim...” ifadesini:

“Sahabilerine yumuşak bir tarzda visal orucu tutmayı yasakladı...” (s. 161)

s. 41’de Karadâvî Hoca dinî ve kelâmî fırkaların çeşitli tevillerinden söz ederken “Ve kâne bâisühâ ileyhâ innemâ hüve te’yîdü’l-mezhebi...” demektedir. Bu ifadedeki “bâisühâ ileyhâ” kelimesini “Bu tevilleri araştıran kimse...” şeklinde çevirirken “bâis” kelimesini “bâhis” ile karıştırmış olmalı! (s. 171)

s. 170’te naklettiği rivayette “Ammar’ı ancak buraya getiren kişi öldürmüştür” diyen işbu mütercime göre Amr İbnü’l-Âs’tır. Oysa rivayette “Fe kâle li Amr...” denilmektedir ve bu ifadeyi Amr’a söyleyen Muâviye’dir. (Bkz: s. 41)

s. 76’daki “Kemâ ihtecce’l-kâilüne bi tasnîfi diyeti’l-mer’eti bi’l-istinâdi ilâ el-icmâ’...” ifadesini şöyle çevirmiştir:

“Yine bu konuda söz söyleyenler, icmaya dayanarak kadının diyetini sınıflandırmak suretiyle delil getirmişlerdir.” (s. 214)

Büyük mütercim (!) “söz söyleyenler” diye çevirdiğine göre, fıkıh dilindeki “kâil bi” kullanımını hiç duymamış olmalı! Peki bu “sınıflandırmak” nereden çıktı dersiniz, aslında metinde “tasnîfi” geçmekte ve elbette tasnif, sınıflandırma anlamına gelmektedir. Ancak, Arapça bilmeyen mütercim, bazen kitaplarda baskı hatalarının olabileceğini hiç aklına getirmemiştir. O bölümde kadının diyetinin, erkeğin diyetinin yarısı kadar olduğundan “nısf”ten söz edildiğini dahi düşünememiş. Biraz kafayı çalıştırsaydı bunun bir hatalı yazım olduğunu, doğrusunun “tasnîf” değil, “diyetin yarısı” anlamındaki “tansîf” olması gerektiğini çıkartabilecekti. Demek ki, bu tür hataları görebilmek için sağdan-soldan devşirme, internetten indirme 3-5 çevirisi olmak yetmiyor!

s. 76’daki “Ve mislü zâlike mevkîfü’l-İslâmi mine’t-tevekkülü ve’ttihâzi’l-esbâbi” ifadesini: “Tevekkül ve tevekkülün sebeplerini elde etme ile ilgili İslam’ın tutumu” (s. 215) diye çeviren mütercim, “esbâba tevessül” diye birşeyi hiç duymamış?!

s. 76’daki “Hâzihi’l-Kazâyâ ve emsâlühâ lâ yüktefâ bi ba’zi’l-ehâdis elletî tukbelu ‘kîle ve kâle’...” ifadesini: “Bu ve benzeri meselelerde, içi boş olan bazı hadisler yeterli olmamaktadır...” (s. 215) Bunca senelerdir hadis ilmiyle iştilal eden biri olarak “içi boş olan bazı hadis” (!?) tabirini işbu “içi boş çeviriden” öğrenmiş olduk.

s. 38’da yer alan “Defnu’l-benât, mine’l-mükerremât” ibaresi, “Kız çocukları, asaletli oluşlarından dolayı toprağa gömülmüştür” (s. 167) şeklinde; aynı sayfadaki “Lev i’tekade ehadukum fi hacerin le nefaahû” ifadesi de “Eğer sizden birisi Haceru’l-Esved’e itikat etse elbette Haceru’l-Esved ona fayda sağlar” diye çevrilebilmiştir. (s. 167)

s. 164'teki **“Hâzâ'l-hadîsu yetedammenü ta'lîmen nebeviyyen tekaddumiyyen -izâ'stahdemnâ luğate'l-muâsırîne- bi'n-nisbeti li'l-asri'ilezî kîle fih...”**

“Bu hadis -çağdaşların dilini kullandığımızda- Nebî (s.a.v)'in içinde yaşadığı asra göre Nebî'ye ait eski Nebevî bir öğretiyi içermektedir.” (s. 330)

Görüldüğü gibi bu çeviride çağdaşların diliyle söylenen bir ibare bulunmamaktadır. Buradaki **“tekaddumiyyen”** ifadesinin, “eski” şeklinde çevrilmesi çok fahiş bir hatadır. Oysa biz çevirimizde bunu doğru çevirmişiz ve şöyle demişiz:

“Bu hadis -çağdaşların dilini kullandığımızda- Nebî (s.a.v)'in içinde yaşadığı asra göre ‘ileri görüşlü nebevî bir öğretiyi’ içermektedir.” (s. 220)

s. 359 “Anlatıldığına göre; sâlih kimselerden biri, bir gün kardeşlerinin yanına varmada gecikmişti. Ona geç kalmasının sebebini sordular. Bunun üzerine o sâlih kimse, **“Küntü emreğü haddî fi riyâzi'l-cenneti...”** ‘Ben, cennet bahçelerinde sabanımla toprağı sürüyordum. Sonra bize, cennetin, annelerin ayakları olduğu haberi ulaştı’ diye cevap verdi.”

Doğrusu: ‘Ben, cennet bahçelerine yanaklarımı sürüyordum. Çünkü bize, cennetin, annelerin ayakları olduğu haberi ulaştı’ diye cevap verdi. (s. 287)

Çeviride görülen bir diğer husu da zamirlerin karıştırılmasıdır:

s. 17'deki **“Fehüve nezîrun ve beşîrun li kavmin yü'minûn”** ifadesi “Zira Allah, inanan toplum için uyarıcı ve müjdeleyicidir.” (s. 57) şeklinde çevrilmiş, oysa burada **“Fehüve”** ile kastedilen “Allah” değil, Hz. Peygamberdir.

s. 103'te “Allah da onun fikhına bolca kavrayış, hızlı cevap verme ve hüküm çıkarma, kıyas ile tercih gücünü ilâve etti” denilmekte ve özne olarak “Allah” verilmektedir. Oysa cümlede özne “Hammâd'dır ve doğru çeviri şöyle olmalıdır:

Doğrusu: Bir de (Hammâd) Allah'ın kendisine verdiği güzel anlama, hızlıca cevap verme, hüküm çıkarma, kıyas ve tercih gücünü de fikhına ilave etti. (s. 54)

Burada son olarak iki çevirinin mukayese edilebilmesi için Karadâvî'nin ilave ettiği kısımlardan iki paragrafı nakletmekle yetineceğim. Hiç Arapçasına gereksinim duymaksızın sadece cümleleri dil, anlam ve mantıki tutarlık açısından okunduğunda dahi bu pasajların nasıl yanlış çevrildiği dikkatli okuyucularca kolaylıkla anlaşılacaktır:

H.A: Önderliğin, halkla bütünleşmesi bu metotta tamamlanır. Nebevî metotta önder olan kişinin gökte uçması vs. sözkonusu olmaz. Önder kişi ancak toprak üzerinde yürüyen bir insandır. Önder olan kişinin, insanlardan uzakta manastırda yaşamasına gerek yoktur. Bilakis insanların arasında olması ve üzüntülerinde-sevinçlerinde, afiyetlerinde-sıkıntılarında onlarla birlikte olması gerekir. Nebî (s.a.v) gibi. Çünkü Nebî (s.a.v), sıkıntılı zamanların başında acıkır, sonunda ise doyardı. Savaşlarda en ön safta bulunurdu...

Müminler, toplumlarını elde edebilecekleri bir seviyeye ve ümmetlerini örnek bir ümmet durumuna yükseltmek ve mesajlarını bütün dünyaya ulaştırmak için birbirleriyle bu metodun gölgesinde bütünleşirler. Onlar, her konumda ve imkân sağlanan her durumda “tamamlama” ve “görev alma” ile ilgili bu önemli işten sorumludurlar: Dünya bilgisini harcıyor, zenginlik malını tüketiyor, güçlü kimse konumunu bitiriyor, özetle güç ve kuvvet sahibi herkes kendi yanında bulunan şeyi sona erdirmektedir. Oysa Allah kişiye ancak verdiği şeyi yükler. Kişi, insanların en aşağı seviyesinde olmasına rağmen kendisine verilen sorumluluğu almaya koşar ve onların en geride olmasına rağmen onları arkası sıra

sürükler.

Müminler, kendilerinin dışında kalanlara destek durumundadır. Gerek mümin erkekler ve gerekse mümin kadınlar birbirlerinin velisidirler. (s. 154-155)

B.E: Bu yöntemde liderlik, halk ile bütünleşir. Buna göre lider, gökyüzündeki nurdan bir melek değil, yeryüzünde yürüyen bir beşerdir. Liderin, insanlardan uzakta bir manastırda yaşaması gerekmez. Bilakis onun, –tıpkı Nebî (s.a.v) gibi- insanların arasında olması ve üzüntülerinde-sevinçlerinde, huzurlu ya da sıkıntılı olduklarında onların aralarında olması gerekir. Çünkü Nebî (s.a.v), kriz zamanlarında ilk acıkan ama en son doyan kimseydi. O, savaşlarda safların önünde bulunurdu...

Müminler, toplumlarını istenilen şekilde bina etmek ve ümmetlerini örnek bir ümmet durumuna yükseltmek ve mesajlarını bütün dünyaya ulaştırmak için birbirleriyle bu yöntemin gölgesinde bütünleşirler. Onlar, kendi konularında ve güçleri nispetinde “birbirlerini tamamlama” ve “birbirleriyle dayanışma” şeklindeki bu önemli işten sorumludurlar: Alim, bilgisini yaymakta, zengin malını dağıtmakta, mevki sahibi makamıyla hizmet etmekte, güç ve kuvvet sahibi herkes -gücü nispetinde- kendi yanında bulunan şeyi vermektedir. Zaten Allah da kişiyi ancak verdiği şeyden sorumlu tutar. En alt seviyedeki bir Müslüman dahi, kardeşlerinin zimmetini korur; en uzakta olanlar dahi Müslümanları gözetir; onlar başkalarına karşı tek eldir ve erkek olsun kadın olsun mü'minler birbirlerinin dostlarıdır. (s. 127-128)

Sondajlama yöntemiyle verdiğimiz bu örnekler, Arapça bilen herkes için yeterli olacaktır. Sadece bu fahiş hatalar açıkça ispat etmektedir ki, bu cesur mütercim Arapçası, henüz orta okul seviyesinde dahi değildir. Yukarıdan beri yazdıklarım ortaya koymaktadır ki, bu şahsın bu Arapça ile hiçbir çevirisine asla ve kat'a güvenilemez! Onun yaptığı bu intihal, ne şahsına, ne de çevirilerine itimat ve itibar edilemeyeceğinin açık göstergesidir. Öyle anlaşılmaktadır ki, sözümona çevirdiği (!) bunca hadis kitabındaki kul hakkı, helal lokma, dürüstlük, emanet-ehliyet, mes'uliyet vb. hakkındaki yüzlerce Hadis-i Şerif bu şahsa hiçbir şey söylememiştir?!

Bu durum ortaya çıktıktan sonra bu şahıstan beklediğimiz şu üç şeydir:

İlki, bundan sonra hiçbir eser çevirmemesi ve asla bir daha bu işe kalkışmaması.

İkincisi, piyasadaki yalan-yanlış çevirilerinin tekrar basımını durdurması.

Üçüncü olarak da, aldattığı, yanılttığı bütün okurlardan, özellikle de yanlış çevirilerle okuyucu gözünde küçük düşürdüğü Karadâvî gibi muhterem ilim adamlarından, intihal ederek haklarına tecavüz ettiği kimselerden özür ve helallik dilemesidir.

Bu eleştiri yazısıyla biz, sadece şahsımıza yöneltilmiş ithamları cevaplandırmış olmadık, aynı zamanda hem bu şahsı ve ona çeviri yaptıran yayınevlerini daha fazla vebale girmekten, hem de hadis okurlarını işbu Arapça bilmez mütercim şerrinden korumak istedik. Umarız ki bu eleştiri, birilerine ders olduğu gibi hayırlara da vesile olur vesselâm...